

„Edinost“

baja enkrat na dan, razen nedelj in
raznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto	24 kron
za pol leta	12 „
za četrt leta	6 „
za en mesec	2 kronj

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se sprava se odira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvč.); taven Trsta pa po 8 stotink (4 nvč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogodbe

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, 11. nadstr.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godčnik

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

0 agrarnem vprašanju v Bosni pa Hercegovini

IV.

(Zvršetek.)

V Bosni in Hercegovini je le droban goved domača, kakor pri nas po kraških zemljah. Zato je bila tudi napaka, da je hotela vlada plemeniti to drobno goved z velikimi štajerskimi biki, tehtajočimi po 7—800 kg. Krave so šle ob takih poskusih navadno pod zlo. Vlada je silila kmete, da bi krave plemenili na tak način; no, oni so se branili na razne načine, in biki so potem morali gnati v mesnice, kakor štajerske krave. »Bosnišche Post« pa hvali veliki napredek, kedar storijo kak nov poskus!

Uprava je dobivala iz cesarstva dobrih uradnikov, a če so hoteli več vedeti, kar je bilo opravičeno, postopala je uprava zunji tako, da so zapuščali svojo službo.

Poleg kmetijskih postaj je vlada ustanovila tudi postaje za sadjarstvo in vinarstvo. Na severu, v Derwentu, je ščacija za sadje, ki vsaj nekoliko izpolnjuje svojo nalogo, ker širi cepiče za češnje in jih oddaja po nizki ceni. Vendar koristi ta ščacija le mestnemu prebivalstvu, zlasti trgovcem, ki kupujejo zemljo za nasajanje češ in sliv.

Ščacija za vinarstvo pa, če izvzamemo Mostar, nima smisla, ker je podnebje za to preneugodno. Kmetje nimajo od tega nobene koristi.

Obe postaji ste dragi in za kmetijstvo bez pomena. Kmetijski postaji v Modriču in Ljivnu bi mogli pospeševati sirarstvo; doslej se jima to ni posrečilo; izdelani sir je le za domačo rabo in ostaja v deželah.

A tudi, ko bi vspevale vse te ščacije, bi ne zboljšale agrarnega položaja. Zakaj? Zato, ker, kakor smo videli, mora kmet po izpremembi turškega zakona vse pridelke poprodati, da plača desetino in tretjino v denarju; potem zato, ker mu je nova naredba odvzela pašo po hostah in skupne pašnike (mero) in mora vsled tega tudi zmanjšati število govedi. Tudi živinarstvo je po tej naredbi uničeno, ker kmet ne more čakati, da bi vzredil govejo živino; mora jo poprodati poprej. Kmet redi po 1—2 kravi, da se redi od njiju. Kje naj mu potem ostaja mleko za sir?! Jednako, in iz istih vzrokov, ne morejo kmetje rediti več ovac v poprejšnjem številu; kmet, ki je redil poprej po 1000 ovac, redi jih danes, tudi če spada med največje trgovce z ovci, le do 300; navadno pa jih ima kmet le 10—15, in to radi živčev in volne za domače potrebe. Tako ni možno

misлити niti na izdelovanje sira iz ovčjega mleka. Nekoliko sira napravljajo za domače trge vsled večih pašnikov v gorah Vlašić poleg Travnika, na gori Veležu in Bje-lušnici v Hercegovini, potem v gorah Romanija v vzhodni Bosni.

Za turške vlade je bilo kmetijstvo in živinarstvo razvito toliko, da je mogel kmet oddajati desetino in tretjino in sam sebe rediti. Živinarstvo je dajalo glavno moč kmetu. Danes je kmet uničen, in le živinarstvo bi moglo dajati mu nekoliko dohodkov. Kmetijske ščacije ne pomagajo nič, ker je naprčen fundament, te ščacije so le za reklamo!

Novo je to, kar je avstrijska uprava uvedla za pridobivanje sladkorja. Vlada pritiska na kmeta, da mora saditi sladkorno repo, naj se še toliko brani. Brani pa se, ker zemlja v teh deželah v obče ni za sladkorno repo; zemlja je ilovnata, ne vrže mnogo, in kmet mora prodati sladkorno repo, ne na trgu, ampak jednemu samemu konsoreiju, ki ima monopol za pokupovanje repe. Ta konsoreij ima svoj sedež na Dunaju, sestaje iz zasebnikov in ima nezastisljane koncesije od bosniškega ministerstva. Moč tega konsoreija preseza celo moč deželne vlade! Ta konsoreij, ki šteje le malo zasebnikov, je uničil poprejšnjo, polno razvito trgovino v deželah. Ta konsoreij ima svoja zborovanja na Dunaju v poslopiju skupnega ministerstva, v oddelku za Bosno in Hercegovino.

Nekoliko členov tega konsoreija je sklenilo z ministrom Kallayem pogodbo za osnivanje sladkorne tovarne v Usori. Vlada je konsoreiju zagotovila 10% od vloženega kapitala, vsled česar to podjetništvo ne more imeti nikdar izgube. V resnici je vlada pokrivala deficit že prvih let; plačala je iz deželnih dohodkov okoli 200.000 gld. Da bi se ne ponavljal deficit, je vlada od leta do leta zniževala ceno sladkorni repi, in ker so se kmetje ustavljali temu, da bi na svojo izgubo in v svojo gmotno pogubo pridelovali sladkorno repo, jim je vlada delala silo; in, če se je uprl kak kmet, zaprl so ga na 14 dni. Pomisliti pa še treba, da tudi od sladkorne repe mora kmet plačevati desetino in tretjino!

Nikašinović pravi, naj bi že bilo, ko bi dobiček imela država, ker bi potem vlada storila kaj drugega za obe deželi; a da tuj konsoreij na tak način odnaša dobivane dohodke, na škodo državi in naseljenju in moralnemu ugledu monarhije, — to pa je že preveč. On pristavlja: »Naj nam bode do-

voljeno, vprašati gospoda ministra Kallaya, ali je še kod na svetu takih reformatorskih podjetij? Ali je postopala tako Nemčija v Afriki ali Francija v Alžeriji? — Ne! — Ti dve državi ste poprej vsako podjetje temeljito presojevali in niste delali nikake reklame«.

Ostaja nam poleg skupnega pregleda še omeniti, kako daje uprava kmetom kredit za seme.

Ypsilon.

Dr. Herold in dr. Bresztyenszky.

II.

Mi sami moramo torej, se svojim delom v vseh strokah javnega življenja narodovega, moramo pospeševati prihod tistega časa, ki nas avstrijske Slovence dovede do tolike veljave v državi, da bo ista primerna naši pomembnosti za državo. Ali z drugimi besedami: naše postopanje, naša politika mora biti primerna okolnostim in potrebam časa.

Kako posvetljeni duhovi v avstrijskem Slovanstvu čutijo potrebo, da se Slovani zavedo resnosti trenutka in potrebe primerne, aktivne politike, o tem nam pričati enunciaciji dveh odličnih politikov, kateri smo zabeležili ozir. omenjali v tem listu, obljubivši, da se povrnemo k njima.

Dr. Herold je spregovoril Čehom, dr. Bresztyenszky Hrvatom. Neposredna povoda sta jima bila sicer različna, ali izvajanja sta jima kulminirala v isti želji, v istem klicu, v isti zahtevi.

Dr. Herold je govoril pod utisom dogodkov na Dunaju, pod utisom preobrata, ki se je izvršil in kateremu najzgovorneje vidno znamenje je potovanje cesarjevo v Prago.

Dr. Bresztyenszky pa je napisal v »Hrvatski« prekrasnih misli z ozirom na uvedeno akcijo za združenje vseh opozicijskih življenj v Hrvatski na zlošno delo in na ujedinen boj proti vladajočemu zistemu.

Obema pa kulminirajo izvajanja v klicu po koncentraciji narodnih sil! Že zato so njiju izvajanja preresen memento trdi na našo adresno. A dolžnost naša, da čujemo ta memento, je tem večja, ker sta govorila dvema bratskima plemenoma, s katerima ne le da smo bili v tesnem zavezništvu do sedaj, ampak mora to zavezništvo tudi za bodočnost biti v podstavo naši narodni in politični borbi za osiguranje ekzistencije.

Kakor v verigi poseza člen v člen, tako je v Heroldovem govoru v »klubu narodne slobodomiselne stranke« v Pragi naslednja misel naravno, logično rastla iz prejšnje. Da je dr.

vstrajali, oddahnil se in blede lice se mu je zjasnilo.

Zarano se je vračal čez Toužetin domov ter smehlja se si ogledoval kmetijo Zameckega.

VIII.

»Koliko se vendar čuje tega zvonjenja v Kamenici! Od božjega poludneva že buče zvonovi, da človeka kar spreha zona. Tako je bilo tudi danes teden. Komu pa vendar toliko zvonijo, ded? Od vas vendar še kaj poizvemo; kadar pa bodo tako-le zvonili vam, kdo nam bo takrat donal novice?«

»I nu, zopet nekdo drugi!« je odvrnil ded iz Toužetina, »saj dolgo ne bo treba čakati na to. Vem, da tu že delam napotje marsikomu, rad bi se že umaknil ter naredil prostor drugemu, toda ta »zobata s koso« si ne da zapovedovati. Marjeta je bila mlajša, nego jaz, pa je revica že pod drnom.«

»Kaj — Marjeta je umrla?«

»Uprav — danes teden so ji postlali za cerkvijo.«

»Revica!«

»Da, doživela je le malo veselja na tem

Herold govoril pod utisom dogodkov na Dunaju, pod težo dejstva, ki odsvita v vsem sedanjem postopanju zastopnikov naroda češkega, dejstva, da se je razmerje med češko delegacijo in odločilnimi faktorji v državi spremenilo ter postalo prijaznejše: to je jasno izrazil govornik, ko je svojemu narodu polagal na srce, da politika razvzemanja strasti je primerna le za gotove trenutke, da pa ne sme biti v stalen program.

V stalen cilj zastopnikom naroda mora biti le skrb, da povzdignejo politično moč naroda! Politična moč naroda pa sestoji — kakor je povdarjal dr. Herold povsem primerno — v tem, da se na eni strani višajo kulturne in gospodarske sile naroda, a na drugi strani da raste upliv naroda na življenje v državi!

V tej dvojni smeri aktivna mora biti politika naroda!

Jako zanimiva je bila ona pasaja v Heroldovem govoru, kjer je dokazoval, kako je v geografskem položaju naroda češkega njega slabost in obem tudi njega moč. In je res tako. Narod češki je po svojem geografskem položaju jez, ob kateri neposredno buta tisti siloviti germanski val, na katerega je opozarjal general Komarov na slavnostih Palackeja v Pragi. Narod češki je stražar ob meji med dvema velikima svetoma in je — tako rekoč — v permanentnem vojnem stanju. A že star latinski pregovor pravi: Inter arma silent leges. Pod orožjem molče zakoni. Narod, ki je prisiljen, da je neprestano na braniku za svojo — ekzistenco, se ne more razvijati po zakonih, ki so sicer, ob mirnih, normalnih odnosih, veljavni za gospodarski in kulturni razvoj narodov. V geografskem položaju naroda češkega vidi torej tudi dr. Herold glavni razlog, da je njegovo narodno in politično napredovanje počasno in naporno.

Ali v tem geografskem položaju je tudi važnost in vsled važnosti tudi moč naroda češkega. Ravno po dejstvu, da je narod češki stražar ob meji z veliko, močno in po elementarni sili nacionalne ideje neizrečeno agresivno in ekspanzivno državo, je ta narod državna potreba za monarhijo! Izvajanja Heroldova veljajo tudi naslovensko adresno. Kakor Čehi na severu monarhije, tako smo mi Jugoslavlani stražarji na »jugu«. Tudi mi stojimo na točki, ki meji ob državo, v kateri deluje moč nacionalne ideje: deluje preko meje na naša tla! Mi vemo sicer, da Italija ni Nemčija. Ali kar propagandistom v prvi nedostaje na sredstvih, pa nadomeščajo z drznostjo. Italija ne razpolaga s ta-

veta. Moža ji je ubilo, bila je skoro beračica in ko se je nekoliko okrepila v kameniškem župnišču ter se začela tolažiti z nadejo, da ima vsaj Klarico in da je ta pri-skoči na pomoč v boleznih, se je zopet vrezala. Ta Zamecki, ta Zamecki! Od onega časa, ko je se je Žid nastanil na njegovi kmetiji, od onega časa, ko je Zamecki začel hoditi na dnino ter je bival s Klarico v najetem stanovanju pri revnih ljudeh, jela je Marjeta očevdno hirati. Kamor-koli je hodila, povsodi je jokala. Danes teden so jo pokopali. Ta Zamecki ima že mnogo na svoji vesti. Nočem ga dolžiti, toda on je že na pravici božji.

»Zamecki?«

»Seveda! Mar ne čujete, kako donša veter semkaj donenje kameniških zvonov? Zameckemu zvonijo.«

»Za Boga! Polagoma začujemo še, da sta se Toužetin in Kamenica ugreznili v tla. Ali je resnica, da je Zamecki umrl?«

»Nu, pa še kakšna je bila njegova smrt! Pravijo, da se je nalašč ubil!«

»Ubil?«

(Pride se.)

PODLISTEK

Na razpotju življenja.

Vaška »lika« češki načrtal J. L. Hrdina; posl. Podravski

»Gospod Zamecki pa se zavezuje, da bom ako njegova gospa ne pride, njega kmet v Toužetinu!«

Zamecki je pozval posla in ta je še le po dolgem nagovarjanju ter proti priložni, v gotovini izplačani nagradi zdirjal v najhujši umji skozi gozd k Toužetinu.

Bilo je ob najhujših, ko se je vrnil, toda sam!

»Kje je moja žena?« je vprašal Zamecki.

»Zvečer je odšla z doma ter se doslej še ni vrnila.«

»Kdo je rekel to?«

»Pestunja, ki sedi sama v hiši.«

Zamecki se je oblekel ter pogledal na uro.

»Benjamin, ali mi pridodaš jedno uro?«

»Ne.«

»Ali Klarica mora peš priti sem?«

»Da.«

»Dobro! — pojdem po njo sam. Do polnoči mora biti tukaj, ko bi jo moral tudi iz pekla iztrgati!«

Vzel je klobuk ter na vso moč zdirjal ven.

Skoro brez sape je planil v sobo.

»Klarica, ali si tukaj!«

»Ni je!« je odvrnila prestrašena pestunja.

»Kje pa je?«

»Ne vem.«

»Na katero stran je šla?«

»Jaz nisem gledala.«

Kakor nor je dirjal po vasi, po polju v največji umji ter jo iskal in klical. — Sam Bog ve, kje je bila Klarica! —

Bilo je poludvanjst. — Benjamin je poslušal. Nikdo se ni odzval. Bilo je tričert na dvanajst — zunaj je zalajal pes — toda bil je samo nočni čuvaj, ki je šel mimo. Še pet minut, še dve — ura že bije dvanajst, že je odbila. Sedaj Zamecki že sme priti. Benjamin se je ozrl po osuplih gostih, ki so tu nalašč

kimi sredstvi kakor Nemčija. Ali pomisliti je, da tudi mi Jugoslovani nismo Čehi, ni po gospodarskih močeh, ni po sili, ki je obsežna v njihovi visoki kulturi! Če je tu nevarnost morda manja, zato pa je tudi odporna sila na naši strani manjša! Tako sta pritisk in odpor tu nekako v istem razmerju kakor ob češko-nemški meji. Naša važnost za državo ni torej nič manjša nego ona Čehov na severu. Tudi naš narodni in politični razvoj je počasi in naporen z ob geografskega položaja našega, kakor mejašev ob državah italijanski, zato je naša ekzistenca na tej točki istotako državna potreba za monarhijo. Kličemo torej svojim rojakom z drom. Heroldom: državna potreba je, da se politična moč našega naroda širi. Zavedajte se tega položaja svojega. Moč italijanske ideje se ne da odpraviti diplomatskim potom; proti tej moramo postaviti svojo narodno in politično moč! A kako pridemo do take moči? Z odgovorom dra. Herolda na to vprašanje se hočemo baviti prihodnjič.

Politični pregled.

V TRSTU, dne 3. junija 1901.

Gospod Körber in Italijani. Po današnji številki »Piccola« posnemamo važnejše točke odgovora, ki ga je dal v večerajšnji seji poslanske zbornice ministerski predsednik dr. Körber na govor poslanca Hortisa. Körber je rekel: Poslanec tržaške pete kurije obdoljuje vladu, da zatira Italijane in da ima za njih pripravljeno samo policijo in državnega pravdnika. Sedaj pa vprašujem, da-li je tudi gradnja druge železniške zveze s Trstom tako policijska odredba in da-li policijski organi izvršujejo dela za povečanje luke, namenjena v pospeševanje razvoja Trsta? Sicer pa se ta proganjanja ne morejo vršiti samo v Trstu, ker nam take tožbe prihajajo tudi od poslancev druge narodnosti. Zatrditi moram samo to, da skušamo povsod varovati pravo in da vlada ni dala tržaški policiji nikakih posebnih navedil. Na to je odgovarjal tridentinski poslanec in je rekel: Gospodje poslanci iz Tridenta doživljajo se mi nekoliko razdraženi radi pisma, katerega sem bil poslal posl. Malfattiju. Ali v tem pismu ne nahajam jaz ničesar vznemirljivega. Izjaviti moram odkrito, da, ako bi bile zopet iste razmere, ne mogel bi storiti drugače, nego napisati isto pismo in ponavljati, da ne bi nobena avstrijska vlada mogla storiti drugače. Povdariti pa moram, da so Tridentinski deželni poslanci poprej 10 let tirali abstinenco, a so se pozneje, po mojem pismu, zopet povrnil v deželni zbor, s čemer je dana možnost, da se doseže soglasje med obema narodoma v Tirolu. Vlada bo vstrajala na stališču, da bo povsodi skušala vspostaviti mir. Mi bomo povsipeševali moralne in materialne koristi italijanskega prebivalstva, ali vlada ne bo dovoljevala nikoli, da bi se rušila skupnost dežele.

Nekoliko komentarja napišemo jutri.

Iz delegacij. Plenarna seja avstrijske delegacije. V večerajšnji plenarni seji avstrijske delegacije je delegat Walterskirchen predložil svoje poročilo. Del. Herold je izvajal, da je vojska, sestavljena na podlagi splošne vojaške dolžnosti, življenjski element države. Misel, da bi vojski tvorili posebno kasto, je kriva, ker bi bil to povod neprestanim konfliktom med vojski in civilisti. Čudil se je, kako morejo med vojaštvom siliti v dvoboj, ko je to vendar kaznjiv čin. Obžaloval je prepogoste slučaje samomorov med vojaštvom in je zahteval, naj se z vojski vedno občuje v polkovnem jeziku in le v vojni upravi naj velja armadni jezik! Nemški klerikalec Thurnherr je zahteval, naj se uvede 2-letna vojaška služba, naj se vojakom zboljša hrana in naj se med vojski neguje verski čut; obsojal je stališče, ki je zavzema vojna uprava nasproti vprašanju dvoboja. Mladočeh Kafčan je zahteval pojasnil, da-li se res misli na nabavo novih poljskih topov? Priporočal je, naj se usreže želji prebivalstva glede dobav za vojsko in glede ravnanja z vojski ter je slednjič razlagal vprašanje odprave praških utrd, katere da ovirajo razvoj mesta. Nemški klerikalec Tollinger je govoril proti dvoboju med častniki in o vojaških častnih sodnjah ter je priporočal, naj bi ravno sedaj, radi nemško irredentističnega gibanja, skušali odpraviti vsako nezadovoljstvo v vojski. Del. Pommer (nemški nacijonalec) je polemiziral proti dru. Heroldu radi armadnega jezika in je obžaloval, da se je madjarski in hrvatski deželni brambi dovolil narodni jezik kakor službeni jezik. Zahteval je uveljavljanje novega vojaškega kazenskega zakonika, Zagotavljal je, da je njegova stranka lojalna in patrijotična ter je odbijal sumničenja irredentizma. Poljak Abrahamowicz je govoril o reformi vojaškega kazensko-pravnega reda ter je priporočal, naj bi na prvosovno istega pozvali tudi civilne juriste. Govoril je o surovem postopanju z vojski in zahteval od vojne uprave, naj bi energičneje nastopala v ta namen, da bi se isto odpravilo. Priporočal je, naj se o dobavah za vojsko upošteva kmetovalce in je izjavil, da bo njegova stranka glasovala za proračun. Delegat Delugan (Italijan) je priporočal vrsto želj Tridentincev, katere naj vojna uprava izpolni. Del. Herzmansky je želel, naj bi se kmečki sinovi, neobhodno potrebni na gospodarstvu, postavili v nadomestno rezervo. Govornik je obžaloval, da iz samonemških okrajev v Šleziji jemljejo baje mnogo več mladeničev v vojske, nego iz mešanih okrajev. Del. dr. Vogler (nemški liberalce) je govoril o razmerah med častniki, polemiziral je z drom. Heroldom o armadnem jeziku in je obžaloval pogoste slučaje vojaških samomorov. Mladočeh dr. Stransky je govoril o dobavah za vojsko in je rekel, da ljudstvo ni bilo še nikoli tako ogorčeno radi načina dobavljanja, kakor lanskega leta. Ako se ne prepreči to, da bo zamogel jeden sam stotnik v vojaških monturnih magazinah kar meni nič tebi nič uničevati male obrtnike s tem, da jim vrača njih izdelke, bo govornik priporočal. Govornik je priporočal, naj bi se dobavljanje za vojsko uredilo po izgledu v nemški državi. O vprašanju dvoboja je rekel govornik, da ne zahteva od vojne uprave, naj bi popolnoma zatrla dvoboj, neodpustno pa je to, da vojaške oblasti same naganjajo k dvoboju. Zahteval je olajšave v vojaški službi za kmetovalce in naj se vendar enkrat dovede do zaključka reforma vojaškega kazensko-pravnega reda. Del. Kern je priporočal, naj se razni verski obredi upoštevajo v vojski. Del. Iro je govoril o vsenemških težnjah svoje stranke. Del. bar. Skrbensky (Poljak) je govoril o poravnavi škod na poljih, ki jih povzročajo vojaške vaje. Pozivanje rezervistov k vojaškim vajam pomenja za marsikoga finančno katastrofo; v takih slučajih naj bi rezerviste odškodovali s sredstvi iz fonda vojaških taks. Govornik je izjavil, da bo glasoval za proračun. Po prečitjanju nekaterih vprašanj in interpelacij je predsednik zaključil sejo ob 7. uri zvečer. Prihodnja seja bo jutri ob 10. uri zjutraj.

Avtonomija južnega Tirola. Vprašanje avtonomije južnega Tirola se baje bliža svoji rešitvi in sicer na podlagi načrta kakor ga je izdelal člen nemškega liberalnega veleposl. posl. Grabmayer. Mi smo sicer že govorili o tem načrtu, vendar ponavljamo, da sti njega bitstveni točki: razdelitev dež. zbora v dve narodni kuriji z zakonito določenimi kompetencami; narodna razdelitev deželnega odbora, ki bo pa tudi za Italijane imel svoj sedež v Innsbrucku. Vlada je namreč pritrdila temu načrtu. Spremembe, ki jih je zahtevala, so bile le formalne naravi. Sedaj se ta načrt predloži v to izvoljenemu odseku deželnega zbora, kateri poslednji ga gotovo tudi vsprejme, ker nima ničesar v sebi, kar bi nasprotovalo že prej dogovorjenim načelom. Tako bo rešen spor, ki traja že 40 let in južni Tirol zadobi svojo avtonomijo. Le jedno bi moglo donesti še kako presenečenje: pomisleki na najvišem mestu! No, interesovani krogi so uverjeni, da Körber stori vse možno, da razprši te pomisleke. In naši tržaški — pajaci kriče, kako vlada proganja Italijane! Slovenski rojaki na Štajerskem: ali se vam nič ne čede sline po takem »proganjanju«?

Avstro-ogersko poslanstvo v Meksiku. Avstro-ogerskim poslanikom v Meksiku je imenovan, kakor poročajo z Dunaja »Kreuzzeitung«, sedanji izredni poslanik in pooblaščen minister v Tangerju, grof Gilbert Hohenwart, sin pok. bivšega ministerskega predsednika in načelnika konservativne stranke grofa Karla Hohenwarta. (Kakor znano, so bili do nedavno temu, in od smrti cesarja Maksimilijana sem, diplomatski odnošaji med Avstrijo in Meksiko pretргani.)

Ustaja na Kitajskem. Waldersee zapušča Kitajsko; večeraj je odpotoval iz Pekinga, v soboto je priredil banket v slovo. Večeraj so vse evropejske čete v Pekingu napravile parado odhajajočemu nadpoveljniku v čast. Topništvo je pozdravljalo s strelji. Na kolodvoru se je zbral v poslovitve ves diplomatski kor. Waldersee nameruje odpotovati po črti Taku-Kobe-Japan-Zanzibar, in od tam v Evropo. Lepo so ga odpravili, skazali so mu vse časti; le nečesa mu niso dali na pot in baš po to je bil šel v Kitaj: lovor-venca mu niso dali na pot! Oditij je moral brez glorijske slavnega zmagovalca. Je sicer res, da se Nemci ne boje družega, nego Boga, ali gospod Waldersee je imel menda nekoliko respekta tudi — pred Kinezarji. Sicer pa morda ne bo škodoval ta »tušč« na razgrete glave.

Tržaške vesti.

† **Pavlina Pajkova.** Minolo soboto zjutraj je preminola v Ljubljani po kratki bolezni odlična slovenska žena: Pavlina Pajkova, udova po pokojnem profesorju in pisatelju Janku Pajku, plodna in nadarjena slovenska pesnica in pisateljica in hči iz znane rodoljubne hiše Doljakove v Solkanu. Pokojna Pavlina Pajkova je pisala proizvode svojega uma v vezani in nevezani besedi. Iz »Slovenskega naroda« posnemamo, da se je pokojnica še zadnje dni svojega življenja bavila z literaturo. Ostavila je dovršen veči roman in nedovršeno povest. Pavlina Pajkova je bila v zvezah tudi z našim listom, sosebno pred malo leti, ko je v naših predalih vihral srditi boj med »staro« in »novo« strujo. Bila je odločna nasprotnica tej novi struji. Svoje nazore je branila jekleno; da je pa o tem včasih segla predaleč in postajala enostranska, tega jej ne bomo šteli v zlo, tem manje, ker so tudi nje nasprotniki padali v isti greh. Vsakako pa jej je v naši literaturi zagotovljeno častno mesto, v srehi slovenskih pa blag in hvaležen spomin kakor vrli, značajni in uzorni slovenski ženi!

Zastava sv. Cirila in Metodija pri sv. Jakobu v Trstu. Veliko veselje je nastalo med slovenskimi delavci pri sv. Jakobu, ker so si izbojevali pravico, da se ponosno razvije njih bratovska zastava na procesiji sv. Rešnjega telesa. Vsi, vsi pojdemo za njo. Vrla »Edinost« je bila svoj čas prav pogodila, ko je pisala, da sta vsem neredom in nemirom na cerkvenih slavnostih vzrok duh in agitacija, ki prihaja iz sakristije pri sv. Jakobu. Ako je mirna sakristija, je pri sv. Jakobu mir, ako se pa vzdignejo oni nekateri znani hujskači — začetja vreti. A mi se jih do sedaj nismo bali in se jih ne bomo tudi naprej! Vendar se pa nekaj snuje. Širi se namreč govorica, — kateri je začetnik baje neki mežnar pri starem sv. Antonu — da so pravili oni znani svečeniki iz zakristije pri starem sv. Antonu, da je zastava sv. Cirila in Metodija v nevarnosti, da se bi znalo kaj zgoditi z njo. Tudi smo videli v nedeljo pri sv. Jakobu onega našega »dobrega prijatelja« — sladkozavitega kanonika, ki je imel z našim »ljubljenim« župnikom Hrovatinom z oltarjem v sakristiji daljše posvetovanje! — Kaj bi pomenilo vse to?

Mi opozarjamo naše slovenske junake na vse te priprave.

Odgovor na vse te spletke pride na dan sv. Rešnjega telesa. Zato smo se zvezali vsi slovenski delavci in navdušeno stopimo pod našo sveto zastavo. Cerkevno oblast pa opozarjamo, naj skrbi, da bodo tržaške sakristije mirne. Tudi naj pazi pri sv. Jakobu na to, da se ne bodo zaganjali mežnarji v naše ljudi, kakor se je to godilo na velikonočni procesiji. Takrat je bilo zahvaliti le taktičnemu postopanju policije, da ni prišlo do neredov, ker je neki mežnar naše vrle žene pehal iz procesije. Takih šal ne bodo več uganjali z nami.

Nasvidanje torej na procesiji sv. Rešnjega telesa pod zastavo sv. Cirila in Metodija!

Vnebovpijoče gospodarstvo. Tukajšnji »Avanti« je začel priobčevati zgodovino postanka in razvijanja vprašanja zidanja blaznice v Trstu. Kar pripoveduje »Avanti« to kriči naravnost v nebo in bi moralo — ako bi bile pri nas le približno normalne razmere — naravnost onemogočiti v javnem življenju one, ki so zagrešili kaj takega. Mi hočemo slediti sliki, ki jo »Avanti« razgrinja pred našimi očmi. Ozir na tesen prostor v našem listu nas sili sicer, da se moramo omejevati le na glavne stvari in da bomo govorili bolj lapidarno. Ali že to bo menda zadoščalo čitateljem, da bodo strmeli in se zgrazili, kako

da je kaj takega možno v moderni in pravni državi.

Potreba blaznice v Trstu je postala že davno akutna. Pred kakimi desetimi leti pa je dobila konkretno obliko misel, da bi zgradili skupno blaznico za Trst, Istro in Gorisko. Začela so se pogajanja v ta namen, katerim je bil konečni uspeh ta, da je Goriska odstopila od pogajanj, odločivši se za lastno blaznico, dočim sta Trst in Istra došla do sporazumljenja in sklepa za zgradbo skupne blaznice. Prvo glavno vprašanje je bil — prostor, ki bi popolnoma odgovarjal takemu namenu. A glej, sreča je hotela, da je rodbina Marenzi zapustila občini lep obsežen prostor nad Greto, ki je bil kakor nalašč za tak namen. Ali vprašanje gradnje se je zavlačevalo vsejedno par let. No, mej tem sti obe pokrajini nabirali potrebna sredstva za zgradbo in zagotovljena je bila svota 1,200.000 kron. V tej svoti pa je tudi znesek 200.000 kron, ki jih je darovala Cassa di Risparmio, ali s pogojem, da se z deli prične vsaj v desetih letih, sicer pripade ta znesek zopet hranilnici. Odkar je hranilnica podarila ta znesek pa je minolo že nad 8 let in sti obe pokrajini v nevarnosti, da vsled nečutenega postopanja mestne uprave v tem vprašanju zgubiti teh 200.000 kron.

Kako nečuvno je bilo to postopanje nam pravi najbolj dejstvo, da so oni podedovani prostor, ki je bil, z ozirom na svojo prikladnost za namene blaznice v vsakem pogledu vreden najmanj 150.000 gld., prodali trem zasebnikom za — 24.000 gld.

In potem so začele komisije za nakup drugega prostora. Na ponudbo je bilo kakih 20 prostorov, ali v poštveh je bilo vzetih le 8. Ali bilo je poštenih par mož (»Avanti« navaja tudi imena), katere je peklo, da se je prodal edino primerni prostor in še za tako bagatelo. Jeli so se pogajati z dotičnimi tremi kupovalci in so res dosegli, da so ti poslednji bili pripravljeni zopet odstopiti prostor občini za — 100.000 gld. To bi bila sicer grenka kroglica, ako kdo svoj lastni prostor, ki ga je prodal, mora kmalo na to kupiti za štirikratno ceno. Ali dotični možje so vendar menili, da bi bila to, z ozirom na izbornost prikladnost Marenzičevega prostora, še vedno dobra kupčija in so nujno svetovali najobširna pogotne to grenko kroglico. Ali ne! Nadaljevalo se je iskanje po drugih prostorih.

(Pride še.)

V četrtek v Barkovlje! Kakor smo omenili že večeraj, se nam za četrtek obeta izreden krasen umetniški užitek. G. A. Ljerka pl. Šramova in gospod Ignacij Borštnik sta odlični moči na gledališču v Zagrebu in nam na svojem »dramatičnem večeru« gotovo podata le kaj dovršenega. Poleg tega bo imelo naše občinstvo priliko, da v g. Borštniku vidi in sluša prvega in najboljšega slovenskega dramatičnega umetnika, ki je sedaj člen zagrebškega gledališča. Na predstavi bo iz prijaznosti sodelovalo tudi »Slovensko pevsko društvo«. Program, vstopnino in vse drugo potrebno priobčimo jutri. Za danes povdarjamo le še, da se bo prentava vršila v dobrodelen namen.

«Rokovnjači» se za sedaj uprizore še enkrat in sicer dne 16. t. m., a ne v Škledju, ampak na občno žetjo našega občinstva še v Barkovljah. Dvorana gospe Čemot-Sancin v Škledju nam je v tem času prezaprtja radi neznosne vročine, z občo česar bo predstava »Rokovnjačev« v Škledju še le na jesen.

Da bodo imeli pristop vsi sloji našega ljudstva, se ustopnina zniža in sicer: vstopnina 60 st. (30 nč.), sedeži I. vrste 1 K, II. vrste 60 st. (30 nč.), III. vrste 40 stot. (20 nč.). Tako se nadejamo, da zadovoljimo vseh. Omeniti nam je in polvaliti one, ki so minole nedelje od bolj oddaljenih krajev, kakor iz Lokve, Bazovice, sv. Križa, Nabrežine, Proseka, Opčin in Trebč prihiteli v Barkovlje na predstavo »Rokovnjačev«. Komur ni bila prilika, da bi se bil mogel dne 2. junija udeležiti in videti »Rokovnjačev«, naj pride za gotovo dne 16. t. m. v Barkovlje in ne bo mu žal!

Na predstavi dne 2. junija so preplačali vstopnino sledeči č. gg.: Vatovec, deželni poslanec 5 kron, dr. Gregorin 2 kroni, neimenoanec g. prof. Mandič, Šuman, Godina-Ban, Kolar, Jaklič, Fabiani, Dekleva, N. N., Požun, dr. Rybač po 1 krono vsaki. Iva Rokovnjač 40 st.

Ljudska kopališča ob svetilniku in pod Šklednjem. Policijska direkcija nam je doposlala razglas, iz katerega posnemamo

sljedeće: Lotošnjega poletja sti deločni za ljudstvo javni kopališči ob svetilniku in pod škednjem. Kopališči sti razdeljeni za moške, ženske in otroke; obgrajeni sti s plavajočimi tramovi, katerih mej ni smeti prestopiti. Kopališči s bosti odpirali v mesecih juniju, juliju in avgustu ob 5. uri zjutraj, v septembru pa ob 6. uri zjutraj. V prvoimeno-
vanih mesecih se bosti zapirali ob 10. uri zvečer, v septembru pa že ob 8. uri pop. Ob delavnih popoldne je kopališče ob svetilniku od 5. do 6. in pol ure rezervirano izključno vojaštvu. V slučaju nevihte se bosti kopališči zapirali. Kopajoči se morajo strogo ravnati po sledečih določilih: 1. Prepovedano je kopati se izven zgoraj omenjenih prostoro-
v in drugih zasebnih kopališč; 2. kopajoči se morajo imeti na sebi vsaj spodnje hlače ali pa haljo; 3. prepovedano je, dovažati v kopališča pse, konje in druge živali; 4. strogo je prepovedano petje in vpitje, metanje kamenja, kakor tudi vsaki čin, ki je nevaren zdravju in varnosti oseb.

Dve tri na adreso policijske oblasti. — Slavna policija, ki se včasih tu pa tam kaže vsaj kolikor-toliko pravično naši narodnosti, nam je zgornji razglas doposlala zopet le v blaženi italijansčini. Ali je tudi ta oblast slednjič prišla do izveličavnega spoznanja, da državni jezik v Primorju je laščina? Če je tako, potem seveda ne moremo govoriti dalje. Če pa je ta slavna oblast še vedno tistega menenja, kakor so nekateri ljudje, ki si domišljajo, da nekoliko poznajo avstrijsko ustavo in nje temeljne zakone, menenja namreč, da v Avstriji sploh nimamo državnega jezika, zbok česar tudi italijanski jezik ne more biti državni jezik v Primorju; če je torej slavna policijska oblast še vedno tega menenja in če torej laški jezik, povsem logično, smatra le deželni jezikom v Trstu, potem pa nikakor nismo pri volji, da bi molčali, ampak zahtevamo, da se obema deželnima jezikoma privoščja povsem jednako pravo! Mari ne? Mari slovenski jezik ni tu deželni jezik? No, tega si pa že ne moremo misliti, da bi se slavna policijska oblast hotela postavljati v nasprotje z opetovanimi pravoreki sodnih instancij!!

Torej le dosledno in v duhu avstrijske ustave in nje temeljnih zakonov: če je italijansčina tu le deželni jezik, **kakor je tudi slovensčina deželni jezik**, zbok česar jima gre obema jednaka mera pravice, potem pa nam pošiljajte vse razglase, namenjene za javnost, tudi v našem materinem jeziku!! Morda se pa slavna ta oblast boji, da bi kako razpaljeno iredentovče nos vihale in da bi morda kako iredentovsko glasilo malce zahreščalo?! Takova bojazen bi bila usodna za slavno to oblast, ker bi jo tiščala kakor v kleščah, da ne bi mogla nikdar postopati takó, kakor zahtevajo od nje — ustavni zakoni! Je vse zastoj, slavni gospodje: politika gospodovalne klike je vozal, katerega tudi najizbranejša prijaznost ne razvozlja nikdar; ta vozal treba le razsekati! Politika pridobivanja simpatij tu v Trstu ne dovede nikoli do cilja, ampak tu je zahtevati le politiko — neizprosne izvrševanja jednakega prava, kakor je pisano v ustavnih zakonih.

Želja iz Škednja do g. Borštnika. Iz Škednja nam pišejo: Ker gosp. Borštnik pride v Trst, želili bi, da bi tudi v naši dvorani priredil vsaj jeden dramatičen večer v družbi s hrvatsko umetnico, gospo Ljerkó pl. Šram. Naša dvorana je največja in najlepša dvorana, ki jo imajo tržaški in okolišanski Slovenci na razpolago in domače občinstvo bi se gotovo v velikem številu udeležilo takega znamenitega večera. Oder je za take predstave popolnoma primeren in se nadejamo, da se odlična umetnika gotovo odzoveta naši želji, če jima bo le mogoče.

Stavka žensk končana. Stavka žensk v stiskalnici olja pod Škednjem je končana, ker je vodstvo tovarne ustreglo zahtevam delavk in jim je, med drugim, tudi povišalo dnino za 15%.

Težka nesreča. 17-letni voznik Josip Guštin iz Vrhpolja št. 20, ki je na delu v nekem tamošnjem kamenolomu, dobil je včeraj zjutraj nalog, da iz bajte, kjer hranijo smodnik, prinese omot smodnika v kamenolom. Ko je Guštin odhajal iz bajte, je zapazil, da ima omot luknjo, iz katere se je raztresal smodnik. Vzel je žveplenko in zažgal smodnik, ki je bil na tleh, da bi tako uničil sled raztresenega smodnika. Ta neprevidnost pa ga je drago stala; plamen je dosegel omot, katerega je držal mladenič v rokah in ki se je seveda hipoma zažgal ter osmodil fanta po obrazu in vratu. Na njegovo upitje prišli so delavci iz kamenoloma in prenesli pone-

srečencea na njegovo stanovanje, kamor so pozvali zdravnika, ki je dal Guštinu prvo pomoč in ga ukazal prepeljati v tržaško bolnišnico.

Konj poginil. Iz Škednja nam poročajo, da se je včeraj popoldne Antonu Saneinu iz Škednja št. 125 v Trstu konj zgrudil na tla. Sanein je dal konja položiti na neki voz ter prepeljati domov v hlev, kjer pa je poginil čez nekoliko časa.

Dražbe premičnin. V sredo, dne 5. junija ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Giuliani 1, hišna oprava; ulica Barriera vecchia 25, hišna oprava; ulica Sette Fontane 34, 35 in Rocol 269, konji; ulica Media 29, hišna oprava; Vrdela 538, konji, voz in vol; ulica dell' Istituto 7, hišna oprava; Punta del Forno 1 in ulica Sanità, loterijski listki in pohištvo; ulica Conicoli 1 in Acquedotto 44, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 27.0, ob 2. uri popoldne 29.3 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 761.5. — Danes plima ob 11.13 predp. in ob 9.19 pop.; oseka ob 3.58 predpoludne in ob 3.43 popoldne.

Podružnica kmetijske družbe Rojan (Rojan-Greta-Barkovlje) bo imela v nedeljo dne 9. junija ob 4. uri pop. v prostorih »Roj. pos. in konsumnega društva« svoj občni zbor. Vsi udje in tudi neudje so naprošeni, da se mnogoštevilno udeležijo tega občnega zbora, ker pridejo tudi drugi gospodje centralnega odbora kmetijske družbe za Trst in okolice.

**Izredni občni zbor »Delalskega pod-
porna društva«** se je vršil minolo nede-
ljo popoldne ob precej mali udeležbi.

Društveni predsednik, prof. Mandić, je pozdravil navzoče, ter jim raztolmačil namen in pomen spremembe društvenih pravil, kakor je nasvetovala c. kr. vlada.

Po precejšnji debati so navzoči sprejeli nasvetovane spremembe, ki so vse na korist členov. O tej priliki naj spregovorimo resno besedo do našega delavstva. Kakor rečeno, je bila udeležba precej mala (30-40 navzo-
čih), da-si je odbor naznanil, da gre za spre-
membo društvenih pravil! Lepo je, da člani zaupajo društvenemu odboru, ki res skrbi za koristi društva, ali vendar ni prav, da se oni sami tako malo brigajo za svoje interese, osobito, ko treba spreminjati društvene za-
kone!

Denimo slučaj, da bi bil odbor predlagal kako spremembo na škodo členov in bi bila ista sprememba — sprejeta! Kedo bi bil tega kriv? Mi delavci imamo v naših delavskih društvih, takorekoč, svoje hranilnice katere nam v slučaju bolezni vračajo naš denar. Ako je pa tako, je naša dolžnost, da se nekoliko več brigamo za društvo, v katerem se hrani — edini naš zaklad, t. j.: naši shranjeni žulji! Te opazke naj naši bratje delavci uvažujejo ter izvajajo posledice iz njih!

Kar se tiče tožbe — izražene na nedelj-
skem občnem zboru — glede na one gospo-
darje, ki nočejo plačevati tretjine, kakor to
zahteva zakon, naj delavci store tako, kakor
je bilo nasvetovano. To je: združijo naj se
in naj društva izberejo po enega člana in naj se
združeni v deputacijo podajo k delodajalcem.
Ako bi ta nastop ne imel zaželenega vspeha,
naj se združeni delavci dogovore o nadaljnjih
korakih.

Vesti iz ostale Primorske.

× Bralno-pevsko društvo »La-
dija« v Devinu bo imelo svoj izredni
občni zbor v nedeljo dne 9. t. m. ob 4. uri
popoldne v društvenih prostorih. [Na obilno
udeležbo vabi ODBOR.

Vesti iz Kranjske.

* Hribarjeva petindvajsetlet-
nica. Iz Ljubljane nam pišejo: Ivanu
Hribarju je došlo par sto telegramov in če-
stik od vseh krajev slovenske domovine in iz
vseh slojev naroda. Posebno častna zanj je
ona predsednika banke Slavje, grofa Har-
racha. Tudi iz Trsta je dospelo več brzojavk
na »častni večer« Hribarjev. Ta »častni
večer« je dokazal sijajno, kako razsodni
krogi naroda vedo ceniti Hribarjev slovenski
patriotizem, njegove poštene namene in nje-
gov čisti značaj. Mi menimo, da je bil ta dan
za Hribarja jeden najlepših, ker mu je pri-
nesel zadoščenje, kakor si je lepše ni možno
misliti.

Razne vesti.

Operacija predsednika hrvatskega sabora.
»Hrvatske novine« poročajo, da so predse-
niku hrvatskega sabora, Gjurgjeviću, odre-
zali levo nogo, in sicer nad gležnjem. Ope-
racija se je baje posrečila. Gjurgjević je bil
več mesecev v postelji radi bolezni na nog.
Dekletce in goska. Udova Kovač v
Gjuru je imela lepo dekletce, katero je lju-
bila zelo. No, ker je te dni morala odpoto-
vati, poverila je dete svoji sosedici. Dekletce
je sklenilo posebno prijateljstvo z malo belo
gosko, pa se je ž njo igralo po ves dan. Ne-
kega dne pa goski ni nič prav ugajalo bož-
kanje dekličino in je radi tega zletela v bližnji
ribnjak. Dekletce pa naravnost za gosko in
je — zginilo v vodi. Ko se je mati vrnila,
našla je gosko, kako se vrti okolo mlade
prijateljice, ki je morala svojo igro poplačati
z življenjem.

Dar Kubeliku. Iz Londona poročajo, da
je angleška milijonarka Palmer podarila Ku-
beliku gosli, vredne 50000 frankov.

Trgovina in promet.

**IX. občni zbor »Tržaške posojilnice in
hranilnice«** (registrovane zadruge z ome-
jenim poroštvom)
se je vršil minolo nedelje, dne 2. t. m.
Predsednik tega našega velevažnega zavoda,
g. Ivan Abram, je otvoril zborovanje s
primernim nagovorom. Omenjal je delovanje
zavoda v minolem letu in povdarjal, da je
posojilnica in hranilnica vsled sklepa občnega
zbora pričela obrestovati hranilne vloge po-
lumesečno, kar je v korist vlagateljem a
provzočja, seveda, zavodu nekoliko — manje
dobička. Nadalje je sporočil navzočim zadru-
žnikom, da je »Tržaška posojilnica in hra-
nilnica« kupila svojo lastno hišo in sicer ono
Piazza Caserma št. 2. Vzrok temu koraku je
znan. Tržaški Slovenci ne moremo v mestu
dobiti primeranih stanovanj in prostorov za
naša društva, ne moremo dobiti prostorov za
zborovanja, niti za drag denar ne; ni nam
preostajalo torej drugega nego to, da se naj-
močnejše društvo, ki je ob enem tudi dena-
ren zavod, odloči za nakup lastne hiše! Ta
korak je velevažen tudi za naš zavod, sam,
ker si na ta način lahko uredimo lastne
prostore po svoji potrebi in se nam ne bo
bati, da bi nam bilo od leta do leta iskati
drugega stanovanja. Vrh tega pa posojilnica
in hranilnica pridobi s tem na ugledu; nje
delovanje se razširi in vlagatelji hranilnih
vlog bodo lahko brez skrbi, kajti zavodu, ki
ima svojo lastno hišo, se mora že več zau-
pati. Slednjič je omenil še pok. g. Andreja
Mušič-a zaslužnega nadzornika, katerega nam
je nemila smrt pokosila 2. febr. t. l.

Na to so sledile točke dnevnega reda,
letni računi, razdelitev čistega dobička, in
poročilo o gospodarstvu se je sprejelo na
znanje ter potrdilo soglasno kakor je predla-
galo načelnštvo in nadzorstvo. V nadzorstvo
pa so bili voljeni soglasno prejšnji nadzor-
niki, a mesto pokojnega Andr. Mušiča je
občni zbor izvolil g. Antona Kendo.

Utiš, katerega je ta skupščina ali občni
zbor naredil na nas je bil jako ugoden!
Vse v najlepšem redu, vsako pojasnilo točno
in natančno! Vidilo se je pa tudi, da se je
naše ljudstvo že privadilo narodnogospodar-
skih odnosov in da zaupa odboru, ki vodi
tako spretno naš velevažni denarni zavod,
našo dično posojilnico in hranilnico.

Mizarska obrt.

Danes nam je zabeležiti lep napredek v
našem gospodarskem življenju. Kakor je raz-
vidno iz današnjega oglasa, prevzela je mi-
zarska zadruga v Gorici Anton Černigo-
jevo zalogo pohištva v našem me-
stu. Pridržuj si, da obširnejše spregovorimo
o tej prekoristni zadrugi in njeni glavni za-
logi v našem mestu, omejujemo se danes na
to, da priporočamo to zalogo najtoplejše slav-
nemu slovenskemu občinstvu. Blago je doma-
čega izdelka, kar nam jamči najboljše za so-
lidnost in pošteno ceno istega.

Brzojavna poročila.

Državni zbor.

DUNAJ 4. (B.) — Zbornica poslancev.
— V včerajšnji ponočni seji je zbornica na-
daljevala razpravo o proračunskem provizo-
riju. Ministerski predsednik dr. Koerber je
izvajal, da vlada ne bo vlada proti nobe-
nemu narodu te države in da s tem vidi
svojo političko čast, katero h če ohraniti ne-
omadeževano. Italijanski poslanci južnega Ti-

rola se sploh zdijo nekaj razdraženi, glede
svojega pisma baronu Malfattiju je rekel mi-
nisterski predsednik, da ponavlja v istem na-
pisano trditev, da ne bi nobena avstrijska
vlada mogla drugače postopati.

Vlada je menenja, naj vsakdo svoje
resnično ali svoje namišljeno pravo zastopa
na svojem kompetentnem mestu, ako sploh
želi kake rešitve. Sedaj, ko so južnotirolski
(tridentinski) poslanci vstopili v deželni zbor,
je možen poskus za sporazumljenje na zakon-
skih tleh. Vlada uvideva potrebo različnega
postopanja v južnem in severnem Tirolu, ne
dopusti pa, da bi se dotikala jednotnost de-
žele. Tirol je bil od nekdaj jednoten in
ostane naj jednoten. (Pohvala). Na to je mi-
nisterski predsednik odgovarjal na zatožbe
poslanca pete kurije tržaške, ki je bil rekel,
da ne more dovoliti vladi pročunskega pro-
vizorija, ker da vlada tlačí Italijane in nima
drugega zanje nego policijo in drž. pravdnika.
(Nadaljni odgovor ministrov je bil, kakor po-
ročamo že v političnem pregledu.)

DUNAJ 4. (B.) Potem, ko je poslanec
Huber izrazil različne želje glede rešitve
stvari bede in družih zakonskih načrtov pred
zaključkom zasedanja je zbornica prešla na
dnevni red, t. j.: v nadaljevanje razprave o
proračunskem provizoriju.

O železniškem investicijskim zakonu.

DUNAJ 4. (B.) Poročilo barona Čzedika
v gospodski zbornici o železniškem investi-
(Dalje na četrti strani.)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom

naznanja slovenskemu občinstvu, da
je prevzela

prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih to-
varn v Solkanu in Gorici

Antona Černigoj-a
katera se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurencja nemogoča, ker je blago
iz prve roke.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Velika zaloga

pohištva in tapecarij po najnižjih cenah.
Via Chiozza št. 5. I. (Sala Tersicore.)
Odrpoto od 9. do 1. in od 3. do 8. ure
zvečer. Prosi se za blagohoten obisk,
da se v resničnosti vsakdo prepriča.

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.

• T R S T •

TOVARNA: Via Tesa, vogal Via Limitanea	ZALOGA: Piazza Rosario št. 2 (šolsko poslopje) in Via Riborgo št. 21
---	---

Velik izbor tapecarij, zrcal in slik. Iz-
vršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANI CENIK ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavio se na parobrod
ali železnico franko.

OBUVALA!

PEPI KRAŠEVEC

pri cerkvi Sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo)
priporoča svojo

bogato zalogo raznovrstnega obu-
vala za gospode, gospe in otroke

Poslane naročbe se izvrše v tistem dnevu.
Odpošiljatev je poštne prost.

Prevzema vsako delo na debelo in drobno
ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in
točnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se priporoča
Josip Stantič
čevlj. mojster

MATTONE

GIESSHÜBLER

naravná
alkalická kalcina

eijskem zakonu povdarja, da je finančni minister v železniški komisiji gospodske zbornice izjavil, da se za daljšo vrsto let sicer ne da z gotovostjo določiti teh izdatkov in prejemkov, da pa bo v slučaju, ugoden da gospodarski razvoj donese tudi ugoden razvoj v naravnem naraščanju državnih prihodnih virov, možno vzdržati ravnotežje, ne da bi morali iskati novih virov dohodkov, na kakoršne bi morali reflektirati v neugodnem slučaju.

Poročilo izreka vladi, zlasti pa železniškemu ministru toplo zahtevalo in priznanje na toli srečni in razumni sestavi železniških vprašanj, katero delo da treba označiti kakor posebno zaslužno.

Samoubojstvo avstrijskega konsularnega uradnika.

BEROLIN 4. (B.) Zjutranji listi javljajo iz Hamburga: Avstr.-og. konsularni uradnik, Karol baron Kosjek se je ustrelil danes v gozdu pri Friedrichsruhe vsled otožnosti na visoki stopinji.

Št. 6981.

Dražbeni oglas.

Dne 13. junija t. l. odda se v zakup potom javne dražbe pri podpisnem ces. kr. okrajnem glavarstvu lov občine Štjak z vzklicno ceno 122 K. za dobo 4 let.

Dražba tega lova se začne ob 10 uri predpoldne.

Varščine je položiti najdalje do 10 ure predpoldne dneva dražbe.

Natančnejša pojasnila daje podpisano okrajno glavarstvo med časom uradnih ur.

C. kr. okrajno glavarstvo.

Voditelj urada:

Rebek.

85

najlepših in priljubljenih slovenskih napevov s besedilom za citre, efektno prirejeni in kolikor mogoče v slogu. Knjiga obsega 150 strani in velja 5 kron ter se vdobi v vseh knjigarnah in pri izdajatelju Josip Sorg na Dunaju III. Kölblgasse 17.

Prodase

300 litrov pristnega kraškega terana I vrste iz Dutovlj. Cena po dogovoru. Za pristnost se jamči. Kje? povs iz prijaznosti uprava našega lista.

Važno za vsakega!

Razprodaja!

Po nečuvno nizki ceni se dobi za samo

2 gl. 95 nč.

krasna garnitura obstoječa iz

14 krasnih dragocenih predmetov

in sicer:

- 1 ura od niklja, Anker remont. (na željo tudi posrebr.) z lepo razrezljanim pokrovom, točno urejena s 3 letnim jamstvom in skatljico.
- 1 krasna goldin ali nikljasta okropna veržica s privosom. Pariški sistem.
- 1 goldin-igla, za kravate z imitir. briljanti.
- 1 par gumbov za manšete, znamka »Garantie«.
- 1 garnitura (5 komadov) gumbov za srajce in ovrtnike.
- 1 par uhanov iz pristnega srebra, uradno puncir.
- 1 goldin prstan s krasnim kamenom.
- 1 žepno ogledalo v etvilju.

Vseh 14 krasnih in vrednostnih predmetov z uro Anker-Remont. vred pošilja le za 2 gl. 95 nč. s povzetjem ali po naprej poslanem denarju, trdka

BRÜDER HURVIZ

Krakovo - Stradom 17. - Krakovo

Neodgovarajoče sprejem v 8 dneh nazaj in povrnen denar, vsled česar nima kupec nikakega rizika. Bogato ilustrovani cenik raznovrstnih dragocenosti brezplačno in franko.

Razprodajalci in agenti se sprejemajo.

Vsak kupec vdobi v dar brezplačno krasen žepni album s 15 razglednicami mesta Krakovo.

Nabirajte že rabljene poštne znamke

vseh dežel in vrst, tudi najnovejših. S tem pomagajte ubogim dečkom pri vzgoji za duhovski stan. Lepe nabožne spominke, zlasti križevniške rožne vence, svetinje sv. Antona in praškega Jezuska dobite za marke. — Pisati in poslati je pisarni »Utdzh...« v Bregenc (Predaleško).

Ta sladna kava je priznana najboljša primes bobovi kavi, jako okusna in posebne redilne vrednost⁺ zatoorej naj se zahteva povsod le:

KAVA DRUŽBE SV. CIRILA IN METODAV LJUBLJANI.

MAL POLOŽI DAR DOMU NA ALTAR!

ZALOGA PRI IV. JEBACINU V LJUBLJANI

Cenjene gospodinje skusite da ta naša izborna sladna kava najde pot v vsako slovensko hišo.

Srečkanje neprekljčno
25. junija 1901.

Glavni dobitek v vrednosti
30.000 KRON

Srečke „Concordia“
po 1 krono.

priporočajo:
Josip Bolaffio, Mandl & C.o.,
Mercurio Triestino, Ig. Neumann, Henrik Schiffmann, Josip Zoldan.

Vzemite na potovanja vedno le

A. Thierry-jev balzam,

ki je za vsak slučaj zelo priprosto in najboljšo zdravilo in jako zanesljivo bodisi za zdravljenje zunanjih kakor notranjih delov telesa. Edino pristno. Vdobi se v vseh lekarnah. Po pošti 12 malih ali 6 velikih steklenic 4 K. Steklenice na poskušnjo z navodilom uporabe in izkazom zalog celega sveta pošilja po predplačilu 1 krona 20 stotink. — Pošiljate je naslavljati na lekarnarja A. Thierry-ja tovarna v Pregradi pri Rogatcu (Rohitsch-Sauerbrunn). Vdobi se v lekarnah.

Pred ponarejanjem naj se varuje in naj se pazi vedno na zeleno varstveno znamko »nuna«, registrovana v vseh naprednih državah.

Neštevilno priznanih pisem je na razpolago in dohajajo vsaki dan izdelovalcu.

Pozor „Secession“.

Kuhinjska posoda od sivega jemaliranega železa, prekaša vse druge enake izdelke na trpežnosti in vztrajnosti ter je zelo po ceni in brez konkurence. Zaloge popolne kuhinjske oprave. Novost te vrste je patentovani stroj za kuhanje kave ali čaja, ki deluje sam od sebe, ne da bi bilo ga treba nadzorovati. Izključno prodajo ima

Anton Amadeo

zaloga železja, kovin in kuhinjskih potrebščin

TRST — ulica Barriera vecchia 5 — TRST

Proti malokrvnosti, za rekonvalescente in v obče za vse šibke osebe kakor tudi blede deklice se priporoča

Ravasinijev železnati kinin.

Sestavljen je iz racionalno izbranih potrebnih količin železa in delujočih prvih kinina.

Vdobi se samo v

LEKARNI RAVASINI

v Trstu, Piazza della Stazione št. 3.

Poštne pošiljate s povzetjem.

JAKOB BAMBIČ

trgovec z jedilnim blagom

Via Giulia št. 7. — Podružnica: Via Torrente 4.

Priporoča svojo zalogo jestvin kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejega. — Najfineje testenine, po jako nizkih cenah, ter moke, žita, ovsu, otrobi. — Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. — Cenike razpošilja franko.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in z zmernimi cenami.

A. BUCHBINDER

Trst. — Via Riborgo 27. — Trst.

Zaloga mebljev, kovčkov, potnih torb po cenah, da se ni bati konkurence.

Jakob Kosmerlj

— TRST —

ulica ss. Martiri št. 16

nasproti Komando Marine.

TRGOVINA

jestvin in kolonijalnega blaga, delikates in konserv.

Izbir raznih vin in likerjev.

Imam tudi filijalko v ulici Bastione št. 2, nasproti ženskem liceju.

Priporočam se p. n. občinstvu in sem najudanejši

Jakob Kosmerlj.

Sprejemajo se tudi naročbe za razpošiljanje.

Ugodna prilika.

V ulici Nuova, nasproti lekarni Zanetti se nahaja velik izbor

NAOČNIKOV

v jeklu, niklu, zlatem aluminiju in srebru iz najslavnejših tovarn s in periskopičnimi lečami od 25 novč. više.

Naočniki so zdravniško predpisani.

Moderne lorinjete izdelane v želvinu kost, dalnogleđi za kopno, za pomorju in gledališče.

Termometri za mrzlico, barometri in poveševalne leče po ugodnih cenah.

Sprejemajo se poprave.

Tomsig Ludvik

v Gorici, ulica Morelli št. 30.

DELAVNICA

za pozlačevanje in dekoracije.

Sprejema vse v to stroko spadajoče poprave, toliko za cerkve kolikor za zasebnike. Velika in izbrana zaloga latev za okvirje in drugih predmetov po zelo nizkih cenah.

IVAN KRŽE

Trst. — Piazza S. Giovanni št. 6. — Trst.

Trgovina s kuhinjsko posodo vsake vrste iz zemlje, porcelana, železa, kosutarja in stekla: velik izbor pletenin in lesenega blaga. Lesene pipe iz najboljšega tisovega lesa z gobo ali tudi brez gobe.

100 do 300 goldinarjev

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez kapitala in rizika z razpečevanjem zakonito dovoljenih državnih papirjev in srečk. Ponudbe pod naslovom Ludwig Oesterreicher v Budimpešti, VIII Deutshgasse, 8.

Konrad Jacopich

trgovec z jedilnim blagom v Trstu, Piazza Barriera priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, navadnega in najfinejega olja, najfinejše testenine, nadalje moke, otrobov, žito, ovsu itd. po jako nizkih cenah. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. Ceniki franko.

Operatèr kurjih očes,

(Kalist) diplomovan specializist Giordani, ima svoj ambulatorij v Via Stadion 3. I. ki je odprt od 9 predp. do 6 pop. ob nedeljah in praznikih do 4. pop. Izvršuje odstranitev kurjih očes in zaraslih nohtov tudi v najbolj kompliciranih slučajih na poseben način in brez nikakoršnih bolečin. Cena za operacijo v ambulatoriju 1 krona, na domu 2 kroni.

Zalogo

vsakovrstnega jedilnega olja in kolonijalnega blaga na drobno in na debelo kakor tudi naročbe v okolico in na deželo priporoča udani Anton Černe, v Trstu, ulica Benvenuto št. 2.

„Durator.“

Podplati so zastoj, ako vsakdo rabi „Durator“ ter žnjim 3-4 tedne maže svoje podplate, kateri trajajo 5 krat več in jih voda ne obrabi. Cena jedni skatljici z navodilom vred 1 in 2 kroni. „Durator“ se prodaja v mirdilnicah, specerijskih prodajalnicah, trgovinah z usnjem in obuvalom. Kjer se ga ne vdobi, naroči naj se ga z 1 K 20 stot. franko naravnost pri glavnem zastopniku za Primorsko, Istro in Dalmacijo: J. Michajup v Trstu, ulica Rossetti št. 12.

Obuvala.

Podpisani priporoča to plo slav. slovenskemu občinstvu svoji zalogi vsakovrstnega obuvala za gospe, gospode in otroke in posebno za delavski stan, ki se nahajati v ulici Riborgo št. 25. in v Skednju (Scedni) št. 188. (na glavni cesti). Tudi sprejemam vsakovrstne naročbe po meri in poprave. Bog in narod! Peter Rehar, čevljarski mojster.

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vrednostnih papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni izkaz 2 1/4 %	30-dnevni odkaz 2 1/4 %
30- " " 3 1/4 %	3-mesečni " 2 1/4 %
	6- " " 2 1/4 %

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih bankovcih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne takse v krepot z dnem 24. junija, 28. junija in odnočno 20. avgusta t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel.

v vredn. papirjih 2 1/4 % na vsako svoto. V napoleonih brez obresti.

Nakaznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropaye Reko kako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradec Šibinj, Inomostu, Czoovec, Ljubljano, Line, Olomou, Reichenberg, Saaz in Soingrad, brez troškov.

Kupnja in prodaja

bitku 1 1/2 % provizije.

Inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

Predujmi.

jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente / Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogojih.

Kreditna pisma na katerokoli mesto.

Vložki v pohrano.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati da srebrni denar, zlati avstrijski bankovci itd. po pogodbi.

Gostilna

Dominik Ravalico

TRST. — Ulica Ghega št. 7. — TRST.

Velik izbor vin vseh prvih vrst: vino Teran, Istrsko, Opolo, Vis, najfinejša vina v buteljkah, pivo prvega reda.

Domača kuhinja, jedi gotove vsako uro.

Sprejemajo se aboniranja na obed in večerjo, tudi se sprejemajo naročbe na dom s točno postrežbo.